

Når ens barn bliver voksent, kan der være mange spørgsmål, som man som forældre gerne vil have svar på.

Ud over retten til selv at bestemme, træder også nye regler i lovgivningen i kraft.

Det betyder helt konkret, at den unges sag flyttes fra børne – og ungeområdet til voksenområdet. Den hjælp I har været vant til at modtage stopper. Nye bevillinger og støtte skal søges, så de, der giver mening, kan fortsætte ind i den unges voksenliv. Det betyder bl.a., at nogle ydelser vil stoppe helt, nogle kan fortsætte, og nye igen stilles til rådighed.

Den største ændring er nok, at det fremover vil være den unge selv og ikke jer som forældre, der er involveret i den unges sag i kommunen. Det er nu den unge selv, der skal træffes beslutningerne, ansøge om støtte, deltage i møder mv.

Her på hjemmesiden får I et overblik over det som ændrer sig i overgangen til voksenlivet for unge med handicap.

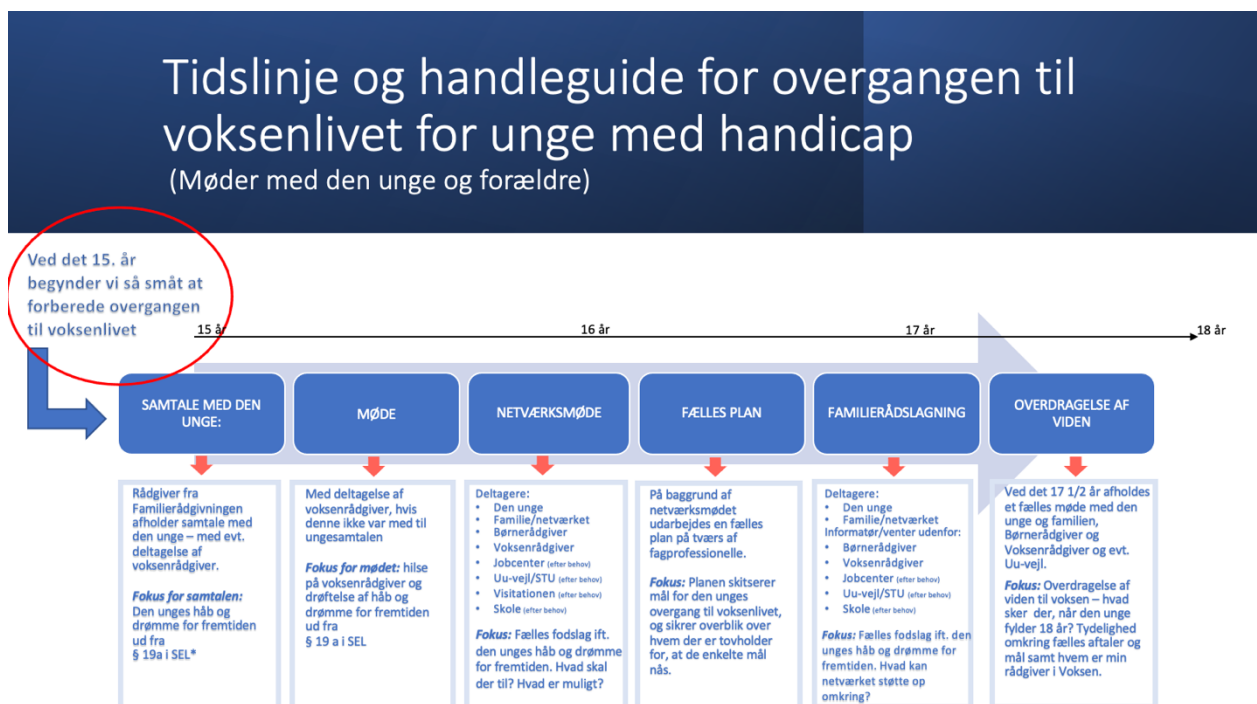
Vigtige opmærksomhedspunkter, når den unge bliver myndig:

- Lovgivningen ændrer sig markant, når den unge fylder 18 år.
- I grove træk stopper alle bevillinger og støtte. Nye skal søges og fagpersoner hjælper jer på vej.
- Jeres barn har fortsat mulighed for at modtage hjælp og støtte fra kommunen – men reglerne er anderledes.
- Jeres sag i kommunen flytter fra børne- og ungeområdet til voksenområdet – og det er ikke længere jeres sag, men den unges sag.
- Ansvaret er nu den unges – ikke jeres .
- Den unge får en ny sagsbehandler

Vi hjælper jer på vej

For eksempel ved at inddrage jer i møder fra den unges 15. år

Tidslinje for den unges overgang til voksenlivet:

Efter det første Netværksmøde vil de relevante samarbejdspartnere i samarbejde med den unge og familien udarbejde en fælles plan, der tager udgangspunkt i den unges konkrete behov for hjælp og håb og drømme for fremtiden.

Voksenområdet

- sådan arbejder kommunen på voksenområdet

På voksenområdet arbejder de anderledes, end I måske er vant til fra børne- og ungeområdet. Den nye rådgiver samarbejder med en bred vifte af fagpersoner internt i kommunen, hvad enten det handler om at flytte hjemmefra, uddannelse, praktikforløb eller personlig støtte.

Rådgiveren bliver således et naturligt omdrejningspunkt, der samler ønsker, drømme og muligheder, og sætter den unge i forbindelse med den rette kontaktperson til formålet. På den måde er det altid det stærkeste team, der er samlet om den unge.

Så selvom der meget nyt i forhold til lovgivningen og samarbejdet, er det stadig kommunens ansvar at hjælpe den unge. Det vil aldrig ændre sig.

Eksempler på forskellige kontaktpersoner i overgangen til voksenlivet:

- Rådgiver fra børne- og ungeområdet
- Rådgiver fra voksenområdet
- Uddannelsesvejleder
- Rådgiver fra ydelse
- Rådgiver fra hjælpemidler
- Visitator fra visitationen
- Evt. kontaktperson hos bosted
- Evt. Bostøtte

Når ansvaret bliver den unges

I det øjeblik, jeres barn fylder 18 år, ophører jeres forældreansvar i forhold til det offentlige. Nu er det ikke jer, men den unge selv, der har al kontakten til det offentlige system. Det er den unge, vi retter vores henvendelse til. Det er den unge, der er ansvarlig for møder og for ansøgninger. For at vi som offentlig instans må udtale os til jer som forældre om jeres barn, kræver det samtykke fra den unge.

Det er en stor ændring for langt de fleste familier. Det er også en ændring, som de fleste bruger lang tid på at forberede sig på. Vi inddrager jer selvfølgelig i denne proces. Det er jer, der kender jeres barn allerbedst. Jer, der kender de ressourcer, der kan bringes i spil. Og jer, der ved, hvilke interesser der giver den unge smil og motivation.

Partsrepræsentant, bisidder og fuldmagt

Ud over at det kan være et helt reelt behov, kan det også godt være et ønske fra den unge, at I eller andre nærtstående fremadrettet spiller en aktiv rolle. Og her er der flere muligheder.

1. **Partsrepræsentant** - træder i den unges sted og overtager den unges beføjelser i forhold til myndigheden. Det vil sige, at partsrepræsentanten har beføjelse til at handle på den unges vegne, også uden at den unge selv er til stede. Kræver den unges skriftlige samtykke.
2. **Bisidder** - er først og fremmest med på f.eks. møder med kommunen som personlig støtte.
3. **Fuldmagt** - En tredje mulighed er, at der afgives en fuldmagt til en helt konkret handling, f.eks. en fuldmagt til, at en bestemt person kan hente penge i banken for den unge.

Vær opmærksom på, at afgivelse af erklæringen kræver, at den unge forstår, hvad der afgives fuldmagt til – ellers vil der være behov for en værge.

Kommunen skal have partsrepræsentationserklæringen, som vil blive gemt på sagen. Herefter vil partsrepræsentanten kunne varetage alt i forbindelse med en afgørelsessag, også uden den unge.

Et eksempel på en erklæring til partsrepræsentation kunne se således ud:

"Jeg giver fuldmagt til, at vedkommende må drøfte og handle på mine vegne vedrørende min sag med kommunen om merudgiftsydelse."

Værgemål

Værgemål kan også være nødvendigt og kan søges ved Familieretshuset. Det er dog en betingelse, at den unge, der søges værgemål over, ikke kan tage vare på sine egne forhold, og at der er et behov. Det er Familieretshuset, der vurderer, om betingelserne for et værgemål er opfyldt, og som træffer afgørelse. Et værgemål vil altid være afpasset det konkrete behov og vil aldrig være mere omfattende end nødvendigt.

Hvornår kan der være behov for en værge?

Jeres barn:

- Arver, og der skal træffes beslutninger i dødsboet
- Har større formue, der skal forvaltes
- Har behov for hjælp til at varetage kontakten med de sociale myndigheder
- Har behov for hjælp til at klage over en afgørelse
- Vil søge aktindsigt i sin sag
- Skal ansøge om ydelser hos kommunen

Eksempel på personligt værgemål:

- Jeres barn skal flytte i et længerevarende botilbud, men kan ikke selv skrive under på en lejekontrakt. Det kan også være, at jeres barn får afslag på ansøgning om botilbud, og den unge er ude af stand til selv at klage. I kan som forældre ikke klage over afgørelsen. I det tilfælde skal der være beskikket en personlig værge.
- Det skal bemærkes, at et personligt værgemål alene vedrører opgaver af retlig art, som eksempelvis kontakt til sociale myndigheder, indgivelse af klage, stillingtagen til handleplan m.v. Den unge bestemmer således stadig selv på det personlige plan – hvem de vil være sammen med, hvor meget de vil spise, sengetider og lignende.

Eksempel på økonomisk værgemål

- Jeres barn har arvet penge fra en bedsteforælder, og I er blevet økonomiske værger vedrørende de penge, der er arvet. I dette tilfælde gælder, at I udelukkende fungerer som værger for arven. Egne opsparede penge råder jeres barn fortsat selv over. Jeres barn skal altså ikke bede om lov til at købe nyt for egne penge.

Hvordan søges værgemål:

Familieretshuset træffer afgørelse om værgemål efter værgemålslovens §§§ 5, 6 og 7.

Behov og støtte

I udgangspunktet er der ingen ydelser, der pr. automatik fortsætter, når den unge fylder 18 år – og nogle vil også helt bortfalde. Der er naturligvis fortsat mulighed for at få hjælp og støtte, men der bliver på ny taget stilling til, hvilken hjælp og støtte den unge kan få efter voksenbestemmelserne.

Efterværn

Mange forældre har spørgsmål til efterværn. Her er tale om en ordning, der gælder, fra den unge er 18 til 22 år, og som er skabt for dem, der med støtte kan etablere en selvstændig tilværelse på lige fod med andre unge. Efterværn er derfor målrettet de unge, der op til deres 18. år har haft en fast kontaktperson eller været anbragt uden for hjemmet, og hvor hjælpen skal bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse.

Dette ophører blandt andet, når den unge fylder 18 år:

- Tabt arbejdsfortjeneste
- Aflastning
- Merudgifter

Disse muligheder for støtte kan ansøges, når den unge fylder 18 år:

På voksenområdet starter en stor del af støtten hos Vejviseren. Herunder vurderingen af, om den unge kan støttes i egen bolig eller om den unge har brug for at ansøge om et botilbud

Vejviseren hjælper jer med at få et overblik over tilbud og muligheder, hvis den unge ikke trives eller har udfordringer, der gør livet svært. Det kunne være ensomhed, angst, det sociale liv, følelser, stress og andre udfordringer.

I kan kontakte Vejviseren på telefon: 21 12 57 24.

I Vejviseren finder vi sammen ud af, hvordan vi sammen hjælper den unge bedst muligt. Vejviseren hjælper også med at finde ud af, om der skal søges om visiteret støtte til den unge.

Vi har fokus på, hvad de nye regler betyder for jer som familie, og tilbyder blandt andet råd og vejledning til de forældre, der måske har været væk fra arbejdsmarkedet i mange år.

Som forældre har I nu ikke længere pligt til at forsørge jeres barn, og kompensationen for tabt arbejdsfortjeneste vil derfor også bortfalde, når den unge fylder 18 år.

Uddannelse, når man har et handicap

Man kan sagtens tage en uddannelse, når man har et handicap, det er der rigtig mange der gør. Som for alle andre øger uddannelse nemlig chancerne for at få et job. Derfor er både den grundlæggende uddannelse såvel som efter- og videreuddannelse vigtig.

Som alle andre unge under 25 år i Danmark har den unge med et handicap også tilknyttet en uddannelsesvejleder.

Denne UU-vejleder vil hjælpe med at finde det helt rigtige miks af interesser, kompetencer og ressourcer. Idéer, drømme og muligheder skrives ned i en uddannelsesplan.

Støtte på uddannelsesstedet (SPS):

Hvis den unge har behov for støtte i forbindelse med sin uddannelse, er det uddannelsesinstitutionen, den unge skal henvende sig til.

Eksempler på støttemuligheder er:

- Hjælpemidler
- Praktisk hjælp
- Specialpædagogisk støtte

Handicaptillæg:

På alle SU-berettigede videregående uddannelser kan studerende, der på grund af deres handicap ikke kan varetage et studiejob, udover den almindelige SU, søge et handicaptillæg.

Flere oplysninger fås hos SU-styrelsen. (www.su.dk)

STU (Særlig Tilrettelagt Ungdomsuddannelse)

Hvis ikke der findes et ordinært uddannelsesforløb, kan den unge måske være i målgruppen for STU. Det er en særligt tilrettelagt uddannelse, hvor der bliver taget hensyn til det individuelle handicap og behov.

Det er UU-vejleder, der indstiller til et STU-forløb.

Såfremt den unge optages på STU tilknyttes en rådgiver fra Jobcenteret ved det fyldte 18. år, og den unge vil kunne søge uddannelseshjælp. Uddannelseshjælp ligger under aktivloven og er tiltænkt unge, der ikke får udbetalt SU eller er selvforsørgende via arbejde.

FGU (Forberedende grunduddannelse)

Den forberedende grunduddannelse (FGU) henvender sig til unge under 25 år, der endnu ikke er parat til at gå i gang med eller gennemføre en anden ungdomsuddannelse.

FGU er en uddannelse, der forbereder den unge på at gå i gang med en ungdomsuddannelse eller at komme i job. Uddannelsen kan indeholde både praktisk og boglig opkvalificering.

Det er UU-vejleder, der indstiller til et FGU-forløb.

Såfremt den unge ønsker FGU, skal den unges UU-vejleder lave en plan for indholdet af grunduddannelsen – en KUI-plan. Den unge får en skoleydelse, når vedkommende er indskrevet på FGU.

Beskæftigelse og forsørgelse

Jobcentret kan sammen med den unge undersøge, hvad dennes handicap betyder for mulighederne for at kunne varetage uddannelse og arbejde.

Det er eksempelvis gennem en virksomhedspraktik eller kortere kurser, hvor vi sammen arbejder på at støtte dig i at kunne uddanne dig og varetage et arbejde, evt. med hjælpemidler eller andre støtte- og kompenserende ordninger. Vi ser på, om det er muligt at uddanne dig eller arbejde på almindelige vilkår, eller om der er begrænsninger, der kan pege på løsninger som et fleksjob, et ressourceforløb eller eksempelvis førtidspension.

Hjælpen i forhold til beskæftigelse og forsørgelse ligger i kommunens Jobcenter og Ydelsescenter. Og her er der mange muligheder for at tilbyde den unge skræddersyede forløb – også på tværs af vores fagområder – så tilbuddene bliver en helhedsorienteret indsats.

Den unge vil kunne søge om uddannelseshjælp på Jobcenteret – se evt. vejledning herom på kommunens hjemmeside: [Søg uddannelseshjælp \(haderslev.dk\)](http://haderslev.dk)

Særligt for forældre:

Tabt arbejdsfortjeneste:

Når kompensationen for tabt arbejdsfortjeneste for jer som forældre bortfalder, kan der være flere udfordringer, især hvis én af jer eller begge to har været længe væk fra arbejdsmarkedet. Vi er meget opmærksomme på den udfordring og hjælper gerne via vores Jobcenter. Beskriv jeres bekymring over for jeres rådgiver i Børnehandicap, som kan henvise til den rette person.

Kort om:

→ **Fleksjob**

Hvis arbejdsevnen er delvist (væsentligt eller varigt) nedsat, er det muligt gennem tilkendelse af fleksjob at tilgodese den enkeltes behov i et ordinært job.

→ **Ressourceforløb**

Hvis der er tale om komplekse udfordringer, og hvis den indsats, der kan iværksættes efter den almindelige lovgivning, ikke er tilstrækkelig, kan der indstilles til ressourceforløb. Et ressourceforløb har til formål at udvikle den unges arbejdsevne og/eller muligheder for at tage en ungdomsuddannelse via en gennemgående og koordineret indsats på tværs af kommunale forvaltninger.

→ **Førtidspension**

Personer under 40 år kan som hovedregel ikke tilkendes førtidspension uden først at gennemføre et eller flere ressourceforløb. Undtagelsen er særlige forhold, der gør, at arbejdsevnen ikke kan forbedres.

Er man bevilget førtidspension kan følgende beskæftigelsestilbud komme på tale.

- Beskyttet beskæftigelse (SEL § 103)
- Aktivitets- og samværstilbud (SEL § 104)

Behov for yderligere oplysninger:

Meget ændrer sig, når den unge fylder 18 år – ikke mindst på lovgivningssiden.

Vi håber, at materialet her giver et brugbart overblik over de konkrete muligheder, I har.

Har I brug for yderligere sparring og information, kan I blandt andet søge råd og vejledning hos handicaporganisationen DUKH, som både er uvildig og gratis. Socialstyrelsens VISO kan også være behjælpelig.

Nyttige adresser:

Familierådgivningen

Christians X's Vej 39, Indgang A

6100 Haderslev

Telefon: 74 34 10 54

Jobcentret

Østergade 48

6100 Haderslev

Telefon: 74 34 34 34

E-mail: jobcenter@haderslev.dk / [Send sikkert til Jobcenter Haderslev med Digital Post](#)

Handicap, Socialpsykiatri og Myndighed

Christians X's Vej 39, Indgang A

6100 Haderslev

Telefon: 74 34 27 57 – tryk 4

E-mail: handicapogpsykiatri@haderslev.dk / [Send sikkert til Handicap, Socialpsykiatri og Myndighed med Digital Post](#)

UU-Haderslev

Christiansfeldvej 10 og 12

6100 Haderslev

Telefon: 20 28 43 12

Find din vejleder: www.minvejleder.dk

E-mail: kui@haderslev.dk

Relevante Links:

- Haderslev Kommune
<https://www.haderslev.dk/forside/>
- Familieretshuse
<https://familieretshuset.dk/vaergemaal-sider/vaergemaal>
- SU
<https://www.su.dk/>
- UU
<https://www.haderslev.dk/service/skole-og-uddannelse/ungeindsats-og-uddannelsesvejledning/uddannelsesvejledning-for-unge/>
- Jobcenter
<https://www.haderslev.dk/service/job-og-ledighed/> Tip: Tryk eller søg på *Uddannelseshjælp*
- Hjælpemiddel
<https://www.haderslev.dk/service/stoette-og-omsorg/pleje-og-hjaelpemidler/hjaelpemidler/>
- Psykiatri
<https://regionsyddanmark.dk/psykiatri>
- DUKH
<https://www.dukh.dk/>
- Sundhedsområdet
<https://www.haderslev.dk/service/sundhed/>

Indholdet her på siden giver ikke svar på alle emner, men vi har forsøgt at give svar på nogle af de spørgsmål, der kan være vigtige.

